

Fotografie

3de graad D/A-finaliteit
III-Fot-da

BRUSSEL

D/2024/13.758/262

Versie oktober 2024

1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

Leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool. Ze laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lesuren ...).

Leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

Leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze**. De leerplandoelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen in een bepaald structuuronderdeel. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen na elke graad.

Leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden voldoende ruimte voor eigen inhoudelijke keuzes en een eigen didactische aanpak van de leraar, het lerarenteam en de school.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Die samenhang betreft de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) en de horizontale samenhang tussen vakken binnen structuuronderdelen en over structuuronderdelen heen. Leerplannen geven expliciet aan voor welke leerplandoelen van andere leerplannen in de school verdere afstemming mogelijk is. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een leraar naar de lessen van een collega laat leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed

onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor leraren en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.

- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **beloftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van leerinhouden die we groeperen in negen **vormingscomponenten**. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over taal spreken zonder over cultuur bezig te zijn; wetenschap en techniek hebben een band met economie, wiskunde, geschiedenis ... Dwarsverbanden doorheen de vakken zijn belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen kunnen worden gegrepen door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar**, maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**. Het Gemeenschappelijk funderend leerplan helpt daartoe. Het zorgt voor het fundament van heel de vorming dat gerealiseerd wordt in vakken, in projecten, in schoolbrede initiatieven of in een specifieke schoolcultuur.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Ze laten ruimte aan het lerarenteam en de individuele leraar om te bepalen welke leerplandoelen op welk moment worden samengenomen, om didactische werkvormen te kiezen, contexten te bepalen, eigen leerlijnen op te bouwen, vakoverschrijdend te werken, flexibel om te gaan met een indicatie van onderwijstijd.

1.4 Differentiatie

Om optimale leerkansen te bieden is [differentiëren](#) van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de onderliggende graad, de thuissituatie en vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

De leerplannen bieden kansen om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden en door de leeromgeving aan te passen. Ze nodigen ook uit om te differentiëren in evaluatie.

Differentiatie door te verdiepen en te verbreden

Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. Variëren in abstractie spreekt leerlingen aan op hun capaciteiten en daagt hen uit om van daaruit te groeien.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrenge biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

In 'extra' wenken bij de leerplandoelen en in beperkte mate ook via keuzeleerplandoelen bieden we je inspiratie om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat lesdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in lesdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in [evaluatie](#) en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.5 Opbouw van leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur. Alle onderdelen maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de graad en met de onderliggende graad, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht. Waar relevant geeft een opsomming of een afbakening (★) aan wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel. De leerplandoelen zijn gebaseerd op de minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen of de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie. Indien een leerplandoel verder gaat, vind je een '+' bij het nummer van het leerplandoel. Al die leerplandoelen zijn verplicht te realiseren. In een aantal gevallen zijn keuzedoelen opgenomen; die leerplandoelen zijn weergegeven in een grijze kleur en het nummer van het leerplandoel wordt voorafgegaan door 'K'.

De leerplandoelen zijn ingedeeld in een aantal rubrieken. Bovenaan elke rubriek vind je de relevante minimumdoelen van de basisvorming, de specifieke minimumdoelen en/of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties, afhankelijk van de finaliteit. Als leraar hoef je je die taal niet eigen te maken. Het volstaat dat je de leerplandoelen realiseert zoals opgenomen in het leerplan.

Waar relevant wordt de samenhang met andere leerplannen in dezelfde graad aangegeven, evenals de samenhang met de onderliggende graad.

'Duiding' bij een leerplandoel bevat een noodzakelijke toelichting bij het doel. In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan. Een rubriek 'extra' bij een leerplandoel biedt leraren inspiratie om verder te gaan dan wat het leerplandoel minimaal vraagt.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die in alle leerplannen van de graad als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan bepaalde minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

2 Situering

2.1 Samenhang met de tweede graad

Dit leerplan bouwt verder op het leerplan Fotografie van de tweede graad. Doelen worden verdiept en verbreed in de derde graad. Leerlingen streven naar een grotere autonomie. Ze werken binnen een grotere complexiteit.

Ze nemen zelfstandig meer initiatief in het totale artistiek proces. Ze creëren persoonlijk artistiek werk en groeien naar een eigenheid binnen Fotografie.

2.2 Samenhang in de derde graad

2.2.1 Samenhang over de finaliteiten heen

Alle richtingen binnen het domein Kunst en creatie vertrekken van een gelijkaardige visie op kunstonderwijs, waarbij gewerkt wordt vanuit een artistiek proces.

Leerlingen binnen de dubbele finaliteit experimenteren vooral vanuit een concrete en praktische invalshoek. Ze werken eerder gestructureerd naar een persoonlijk artistiek werk toe. Een artistiek proces richt zich vaak op een specifieke, concrete, afgebakende opdracht.

Binnen de doorstroomfinaliteit worden doelen abstracter, theoretischer en conceptueler benaderd.

Afhankelijk van de school kunnen er verbindingen gevonden worden met Audiovisuele vorming, Beeldende vorming of Beeldende kunst, met Crossmedia, Grafimedia of Woordkunst-drama.

2.3 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is gebaseerd op minimumdoelen van de basisvorming, specifieke minimumdoelen en doelen die leiden naar volgende beroepskwalificatie: BK Vakfotograaf.

Het leerplan is gericht op 24 graaduren en is bestemd voor de studierichting Fotografie.

Het geheel van de algemene en specifieke vorming in elke studierichting vind je terug op de [PRO-pagina](#) met alle vakken en leerplannen die gelden per studierichting.

3 Pedagogisch-didactische duiding

3.1 Fotografie en het vormingsconcept

Het leerplan Fotografie is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. In het leerplan Fotografie ligt de nadruk op het artistieke wat aan bod komt door een integratie van de culturele en sociale vorming. De wegwijzers verbeelding, kwetsbaarheid, uniciteit in verbondenheid en kwetsbaarheid en belofte maken er inherent deel van uit.

Culturele vorming

Culturele vorming biedt leerlingen mogelijkheden om kunst en cultuur te verkennen en te verwerken. Leerlingen onderzoeken hoe de wereld of de samenleving is en verbeelden hoe die zou kunnen zijn. Kunst stimuleert hen om met een kritische en open blik cultuur waar te nemen. Via kunst en cultuur komen ze

ook in contact met het artistieke. Artistieke uitingen van zichzelf en anderen raken en inspireren leerlingen. Zo groeit hun cultureel bewustzijn en ontwikkelen ze hun creatief denken en doen. Dat draagt bij tot hun persoonlijke ontwikkeling in relatie met de anderen.

Sociale vorming

In sociale vorming leggen we de focus op de mens als een relationeel wezen. Leerlingen leren zichzelf kennen als meer dan losse individuen, maar herkennen en erkennen zich als persoon en als knooppunt van relaties. Sociale vorming daagt hen uit om minder ik-gericht en meer empathisch te gaan leren en leven en duurzame sociale en relationele vaardigheden te ontwikkelen.

Samen creëren en samen verbeelden betekent dat ze rekening houden met eigen mogelijkheden en die van de ander.

Verbeelding

Kunst geeft een specifiek creatieve, verbeeldende kijk op de mens, de wereld en op God. Verbeelding breidt het voorstellingsvermogen van leerlingen uit en geeft ruimte om datgene wat niet onmiddellijk tastbaar is, uit te drukken en over te dragen. Leerlingen krijgen kansen om nieuwe werelden te leren kennen en te maken. Via kunst stimuleren we leerlingen om hun verbeeldingskracht te beleven, te versterken, vorm te geven en ervan te genieten. Aan de grondslag van een artistieke, kunstzinnige ervaring ligt de verbeelding.

Uniciteit in verbondenheid

Vanuit onze christelijke mensvisie erkennen en waarderen we de leerling als uniek persoon met eigen mogelijkheden en beperkingen, een eigen geschiedenis en persoonlijkheid. Artistieke expressie is betrokken op identiteit, op het diepste wezen van de mens. Door het beschouwen van en geraakt worden door, geeft kunst zin en betekenis aan wie we zijn en aan de wereld waarin we leven. Leerlingen krijgen kansen om te groeien in relatie met zichzelf, de andere en de wereld.

Kwetsbaarheid en belofte

Door in aanraking te komen met een of meer artistieke vormen ontdekken leerlingen hun interesses en mogelijkheden. Zij kunnen door artistieke uitingen geraakt worden en ze worden geconfronteerd met hun kwetsbaarheid, grenzen, dromen en groeikansen. Daardoor leren ze hun kracht en kwetsbaarheid kennen.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Technologisch en theoretisch inzicht krijgen in het fotografisch proces

Leerlingen krijgen inzicht in de fotografische technieken en principes en gaan vanuit een wetenschappelijk referentiekader inzichtelijk om met de samenstelling en de werking van hulpmiddelen en materialen die in de fotografie gebruikt worden. Ze volgen de technische evolutie en nieuwe tendensen binnen de fotografie.

Verbeeldingskracht en vakdeskundigheid inzetten bij het fotograferen en presenteren

De technische kant van fotografie is geen doel op zich, wel vormt ze een noodzakelijke onderbouw voor iedereen die de beelden die hij maakt, gericht wil sturen. Ideeën over fotografie moeten kunnen resoneren in vormen, en andersom.

De fotografie is geëvolueerd van een analoge naar een bijna uitsluitend digitale sector, waardoor het voor leerlingen niet enkel belangrijk is dat ze leren omgaan met die digitale technologieën maar ook dat ze

daarin leren keuzes maken in functie van toepasbaarheid en functionaliteit, maar ook van duurzaamheid en (economische en ethische) verantwoordelijkheid.

Kunst en cultuur onderzoeken, betekenis geven en waarderen

De leerlingen ontwikkelen een fotografische beeldtaal waarmee ze hun expressieve, communicatieve mogelijkheden verruimen. Creatief aan de slag gaan met fotografie stimuleert leerlingen om nieuwe contexten en denkkaders te verkennen en te ontwikkelen. Het helpt hen diverse toekomstbeelden vorm te geven en bespreekbaar te maken vanuit een open houding met respect voor diverse waarden.

Leerlingen hebben het vermogen om iets te maken. Creativiteit zet de verbeelding aan het werk. Anderzijds stimuleert verbeelding die creativiteit. Dankzij verbeelding kunnen leerlingen genieten van artistieke ervaringen en expressie, en wordt hun creatieve capaciteit weer geïnspireerd.

Gedreven met fotografie omgaan, individueel en samen met anderen

Leerlingen kunnen door artistieke uitingen geraakt en geïnspireerd worden. Ze ontwikkelen hun creatief denken en doen. Zo groeit hun cultureel bewustzijn wat bijdraagt tot hun persoonlijke ontwikkeling in de steeds veranderende wereld.

Leerlingen gaan met een nieuwsgierige betrokkenheid om met kunst en cultuur. Ze gaan die onbevooroordeeld waarnemen, interpreteren en waarderen. Ze gebruiken die kunst- en cultuuruitingen als een springplank voor hun concepten, ideeën en creaties.

Door kunst- en cultuur(geschiedenis) leren leerlingen zichzelf, de omgeving, de maatschappij en de wereld te ontdekken en te begrijpen. Leerlingen onderzoeken hoe de wereld of de samenleving is of zou kunnen zijn. Kunst geeft een specifieke kritische en diverse manier van kijken naar cultuur (de mens, de wereld, religie ...).

De leerlingen leren fotografie en andere expressievormen waarderen. Ze uiten hun emoties, worden bewust van zichzelf en van de verschillende mogelijkheden tot expressie en zien in dat elke artistiek-expressieve taal deel uitmaakt van een universele taal. Ze krijgen vanuit kunst dieper inzicht in zichzelf en in de hen omringende wereld. Dankzij fotografie geven leerlingen uiting van hun binnenwereld aan de buitenwereld. Daardoor ontstaat een confrontatie met de binnenwereld van de ander. Daarnaast verwerken ze ook uitingen van anderen en verrijken op die manier hun binnenwereld.

3.3 Opbouw

Dit leerplan bestaat uit deze rubrieken:

- Basisvaardigheden;
- Esthetiek van de fotografie;
- Proces van de fotografie;
- Beeldverwerking;
- Presenteren;
- Onderzoekscompetentie.

Dit leerplan biedt de ruimte om zelf keuzes te maken in het clusteren van doelen en zo tot dwarsverbanden te komen.

3.4 Leerlijnen

3.4.1 Samenhang met de tweede graad

De groei van de tweede naar de derde graad wordt gerealiseerd door een hoger beheersingsniveau, stijgende moeilijkheidsgraad en toenemende zelfstandigheid. In de derde graad verbreden en verdiepen de leerlingen de doelen Fotografie van de tweede graad. Leerlingen nemen meer initiatief en gaan zelfstandig aan de slag. Ze ontwikkelen een eigen, artistieke persoonlijkheid en kunnen zich complementair opstellen ten opzichte van de ander.

Leerlingen maken al kennis bv. met het doorlopen van een artistiek proces, met de methodes binnen en aanpak in het atelier.

3.5 Aandachtspunten

Ingesteldheid

De sociale media zorgen ervoor dat er meer dan ooit gefotografeerd wordt. Je moedigt leerlingen aan om verder te kijken dan de vluchtige, visuele communicatie en stuurt hen aan om via de kracht van het beeld ook te vertellen, te prikkelen, een kritische kanttekening te maken, te vermaken, te contempleren, te experimenteren. De leerling is nog steeds een jonge, zoekende auteur eerder dan een technicus. Het proces en het durven experimenteren is dan ook belangrijker dan het eindproduct.

De leerling verwerft een onderzoekende, verkennende, experimentele en creatieve beeldende ingesteldheid in de brede context van fotografie. Door gericht en geconcentreerd waar te nemen en die waarneming te beschrijven in een beeldende taal, ontwikkelt de leerling zijn ruimtelijk en visueel bewustzijn en vermogen.

Graadleerplan

Het leerplan Fotografie is een graadleerplan. Als lerarenteam spreid je de leerplandoelen over de twee leerjaren waarbij overleg en een planmatige aanpak cruciaal zijn.

Het is belangrijk om het leerplan in zijn geheel te beschouwen waarbij verschillende leerplandoelen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en over de rubrieken heen moeten worden bekeken en aangepakt. De ordening in dit leerplan leidt niet tot een organisatie van een afzonderlijke vakkenstructuur. Het is vanuit pedagogisch-didactisch standpunt dan ook absoluut nodig om degelijke samenhang te brengen tussen praktijk en theorie. Dat betekent dat er voor het specifieke deel van de studierichting geen verdeling is in vakken. In de leerplandoelen vormen theorie en praktijk een geheel, waardoor de afstemming van de theorie op de praktijk optimaal wordt.

Artistiek proces

Het artistiek proces is eigen aan de kunstrichtingen. Het speelt in alle specifieke leerplannen van het domein Kunst en creatie een belangrijke rol. Vanuit elke studierichting wordt het artistiek proces specifiek ingevuld. Er zullen gelijkenissen zijn met andere studierichtingen, maar ook duidelijke verschillen. Het kan interessant zijn om het artistiek proces te realiseren via cross-overs.

Artistiek proces wordt ruim geïnterpreteerd. Ook reflecteren, presenteren, inspiratie zoeken, onderzoeken, experimenteren, betekenis geven zijn delen van het artistiek proces. Het artistiek proces kan organisch verlopen, het is geen stapsgewijs proces. Leerlingen gaan aan de slag met diverse vormgevingsmiddelen, technieken, materialen en leren ze de mogelijkheden en beperkingen ervan kennen. Ze verdiepen het artistiek denken, voelen en handelen. Het artistiek proces kan zowel een proces, een resultaat, een concept of een creatie omvatten.

Werkplekleren

Verschillende vormen van werkplekleren kunnen een meerwaarde bieden voor de realisatie van dit leerplan en voor de voorbereiding op een vlotte overstap naar de arbeidsmarkt. Werkplekleren omvat een breed continuüm van leeractiviteiten die gericht zijn op het verwerven van algemene en beroepsgerichte competenties waarbij de arbeidssituatie de leeromgeving is. Het kan onder meer gaan om gesimuleerde werkomgevingen, observatie-activiteiten, praktijklessen op verplaatsing, leerlingstages ... De school heeft de ruimte om een beleid uit te stippelen over welke vormen van werkplekleren een plaats krijgen in de lespraktijk en met welk doel werkplekleren wordt ingezet.

Onderzoekscompetentie

De onderzoekscompetentie moet worden gerealiseerd met inhouden van dit leerplan die gerelateerd zijn aan specifieke minimumdoelen. Je overlegt op schoolniveau welke keuzes worden gemaakt met betrekking tot de realisatie van de onderzoekscompetentie. Op de PRO-tegel [onderzoekscompetentie](#) kan je voor elke studierichting terugvinden via welke leerplannen onderzoeken kan worden gerealiseerd.

Bij LPD 25 geven we aan met welke inhouden de onderzoekscompetentie moet worden gerealiseerd. Op de leerplanpagina vind je meer informatie over en een aantal mogelijke voorbeelden van hoe je via specifieke inhouden van dit leerplan met je leerlingen kan werken aan de onderzoekscompetentie.

Vakterminologie

Het correct gebruik van vakterminologie in het atelier, in de praktijk- en theorielessen is essentieel voor heldere communicatie binnen dit vakgebied, waardoor leerlingen in staat zijn om complexe ideeën en concepten nauwkeurig te beschrijven. Het stimuleert kritisch denken en analyse, omdat het leerlingen aanmoedigt om de betekenis van termen te doorgronden en verbanden te leggen tussen verschillende begrippen, wat bijdraagt aan een diepgaand begrip van de leerstof.

3.6 Leerplanpagina

Wil je als gebruiker van dit leerplan op de hoogte blijven van inspirerend materiaal, achtergrond, professionalisering en lerarennetwerken, surf dan naar de [leerplanpagina](#).

4 Leerplandoelen

4.1 Basisvaardigheden

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 1 De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures, registratiesystemen).

Wenk: Door in teamverband te werken leren de leerlingen (met respect) samenwerken, elkaars talenten benutten, afspraken respecteren (onderlinge afspraken, schoolreglement, afspraken met externe partijen). Je kan leerlingen wijzen op het op een respectvolle en aangename manier communiceren met elkaar.

Je kan het onderscheid duiden tussen zelfstandige fotografen en fotografen in loondienst waarbij je aandacht besteed aan organisatiecultuur, communicatie, procedures, registratiesystemen.

LPD 2 De leerlingen houden rekening met kwaliteitsstandaarden en -normen.

Wenk: Kwaliteitsbewust handelen uit zich in zorgvuldig werken, het hebben van aandacht voor details, het controleren van het eigen werk op fouten, het voortdurend reflecteren en zich bijsturen met het oog op het bereiken van de verwachte kwaliteit. Je kan dat zowel op het niveau van het proces als op het product nastreven.

Je kan best rekening houden met kwaliteitsbepalende zaken als ISO-normen, resolutie, bestandsgrootte, kleur.

LPD 3 De leerlingen handelen economisch en duurzaam.

Wenk: Je kan rekening houden met timemanagement voor een bepaald project en de relatie leggen tussen kostprijs en efficiëntie.

LPD 4 De leerlingen houden rekening met de veiligheids- en milieuvoorschriften.

LPD 5 De leerlingen nemen een ergonomische houding aan bij werkzaamheden.

Wenk: Je kan de relatie leggen tussen een ergonomische houding en het voorkomen van lichamelijke klachten op lange termijn.

4.2 Esthetiek van de fotografie

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 6 De leerlingen illustreren trends, stijlen en ontwikkelingen binnen het domein van de fotografie en de beeldende kunst.

Samenhang derde graad: III-Ges-da LPD 8

Wenk: Je kan denken aan tijdschriften, websites, exposities, conferenties, opleidingen, bibliotheekbezoek ... Je kan de ontwikkelingen in de fotografie koppelen aan de ontwikkelingen binnen het breder kunstgebeuren en aan maatschappelijke, economische en politieke gebeurtenissen in de wereld.

LPD 7 De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en westerse en niet-westerse samenlevingen om een kunsthistorisch referentiekader op te bouwen.

Samenhang derde graad: III-Ges-d LPD 8

Wenk: Je kan de leerlingen afbeeldingen, video's of informatie over kunstuitingen laten verzamelen uit verschillende stromingen en periodes. Het is belangrijk om hen te laten zoeken naar werken die representatief zijn voor de specifieke stroming of

periode. Je kan de leerlingen die kunstuitingen laten analyseren door aandacht te besteden aan de artistieke technieken, stijlen en thema's die in de werken voorkomen. Ze kunnen ook kijken naar de historische, culturele en sociale context waarin de werken zijn gemaakt.

LPD 8 De leerlingen reflecteren vanuit meerdere perspectieven over de betekenis van kunst en kunstuitingen in diverse contexten.

Wenk: Je kan werken met perspectiefwisseling, waarbij leerlingen verschillende perspectieven innemen, zoals die van de kunstenaar, de critici, de kijkers, enzovoort, om te begrijpen hoe de betekenis van een kunstwerk kan variëren afhankelijk van wie er naar kijkt en hoe het wordt bekeken.
Je kan wijzen op de appelwaarde die kunst heeft: kunst kan ontroeren, bevreemden, ontzetten, verzachten ...

LPD 9 De leerlingen ontwikkelen een persoonlijke beeldtaal met behulp van specifieke bouwstenen, technieken, materialen.

Wenk: Je kan leerlingen het werk van kunstenaars of ontwerpers die een sterke beeldtaal hebben ontwikkeld laten analyseren en kijken naar welke technieken, materialen en methodes zij gebruiken. Dit kan helpen bij het begrijpen van hoe beeldtaal kan worden opgebouwd.
Je laat leerlingen het best experimenteren met verschillende vormgevingsmiddelen, technieken, materialen en methodes om te zien welke het beste werken voor het uitdrukken van persoonlijke ideeën en emoties.

LPD 10 De leerlingen respecteren de beroepsethiek en het intellectueel eigendomsrecht.

Duiding: Beroepsethiek speelt een belangrijke rol bij het uitvoeren van opdrachten. Het is essentieel dat leerlingen zich bewust zijn van de ethische aspecten van hun werk. Het is van belang dat zij kennis hebben van de wet- en regelgeving omtrent privacy (GDPR) en intellectueel eigendomsrecht, en die naleven bij het uitvoeren van een opdracht. Dit betekent dat zij zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en auteursrechtelijk beschermd materiaal. Door deze wet- en regelgeving te volgen, tonen leerlingen dat ze respect hebben voor de rechten van anderen en dragen zij bij aan een professionele en verantwoordelijke werkhouding.

Wenk: Je kan het verschil tussen intellectueel eigendomsrecht, portretrecht en auteursrecht duiden en aan de hand van concrete voorbeelden tonen hoe dit in de praktijk werkt.

4.3 Proces van de fotografie

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 11 De leerlingen plannen en bereiden de opnames inhoudelijk en technisch voor.

Wenk: Je kan werken met een schets- of inspiratieboek of blog (analoog of digitaal).

LPD 12 De leerlingen passen inzicht in de basisprincipes van fotografie toe.

2de graad: II-Fot-da LPD 8

Wenk: Je kan dit zowel digitaal of analoog laten toepassen.

Dit doel kan verwezenlijkt worden door leerlingen gebruik te laten maken van de technische camera.

LPD 13 De leerlingen doorlopen een artistiek proces bij het fotograferen vanuit verbeelding.

Samenhang derde graad: I-II-III-GFL LPD 14

Wenk: Bij het doorlopen van een artistiek proces kan je denken aan

- het selecteren van ideeën zoals bij eigen gedachten en gevoelens stilstaan, artistieke werken bestuderen, indrukken of objecten verzamelen;
- het koppelen van de eigen bedoeling aan vormgeving via methodes zoals trial and error, try-out;
- het gebruiken van basistechnieken.

Wenk: Je kan leerlingen een logboek of procesboek laten bijhouden.

LPD 14 De leerlingen realiseren esthetisch, inhoudelijk en technisch kwalitatieve beelden rekening houdend met locatiebepaling, compositie en studiowerk.

2de graad: II-Fot-da LPD 11

Wenk: Je kan leerlingen wijzen op het belang van veel fotograferen en vooral ook van het in hun vrije tijd regelmatig fotograferen.

Je kan leerlingen hun werk laten vergelijken met het werk van professionele fotografen om het begrip 'kwalitatieve beelden' te duiden.

LPD 15 De leerlingen zetten hun deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project.

Duiding: Deskundigheid omvat ook de opgedane ervaring en de artistieke talenten van de leerlingen. Deskundigheid vraagt voldoende en regelmatige oefening, zelfdiscipline, gedrevenheid ...

Wenk: Je kan een fototentoonstelling organiseren in een buitenschoolse locatie, meewerken aan de opendeurdag van de school ...

LPD 16 De leerlingen verklaren de fenomenen breking, weerkaatsing en schaduwvorming bij zichtbaar licht met behulp van geometrische optica.

Duiding: Geometrische optica is een benadering die ons helpt begrijpen hoe licht zich gedraagt als een rechte lijn, en hoe we dit gedrag kunnen gebruiken om de vorming van beelden in optische systemen te begrijpen en te voorspellen.

Wenk: Je kan de wetten van breking en weerkaatsing bespreken en deze illustreren met diagrammen en praktische voorbeelden zoals schijnbare verhoging bij het waarnemen van voorwerpen in water, schaduwvorming bij straatverlichting ...

Wenk: Totale weerkaatsing kan je illustreren aan de hand van toepassingen zoals

glasvezelkabels, periscopen in duikboten, fata-morgana ...

Wenk: Je kan de leerlingen objecten laten plaatsen onder verschillende lichtomstandigheden en hen laten observeren hoe schaduwen veranderen.

LPD 17 De leerlingen passen inzicht in de werking van het licht toe.

Wenk: Je kan aandacht besteden aan de eigenschappen van natuurlijke en kunstmatige lichtbronnen.
Je kan de leerlingen licht laten meten met een losse lichtmeter of door gebruik te maken van *tethering*.

LPD 18 De leerlingen realiseren korte video-opnames op basis van een afgebakende opdracht.

Wenk: Je kan de leerlingen ook wijzen op het belang van audio bij een montage van een video-opname.

4.4 Beeldverwerking

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 19 De leerlingen passen databeheer toe op zelf genomen en aangeleverd beeldmateriaal met inbegrip van conversie van bestanden.

2de graad: II-Fot-da LPD 18

Wenk: Je kan op het belang van een goede workflow duiden en wijzen op de noodzaak van een back-up.

LPD 20 De leerlingen passen beeldbewerking en beeldmanipulatie toe met inbegrip van colour management.

2de graad: II-Fot-da LPD 17

Wenk: Je kan aandacht besteden aan afbeeldingsgrootte en resolutie, helderheid, contrast en kleur, retouche van beelden ...

LPD 21 De leerlingen realiseren output voor projectie, beeldschermtoepassingen en digitale print.

Wenk: Je kan wijzen op het belang van resoluties en kleurprofielen.
Je kan leerlingen een beeldscherm laten kalibreren en duiden op het belang daarvan.

4.5 Presenteren

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 22 De leerlingen presenteren fotografisch werk in verschillende formats.

2de graad: II-Fot-da LPD 19

Duiding: Presentatietechnieken worden ingezet om het artistiek werk te versterken.

Wenk: Je kan leerlingen laten deelnemen aan een tentoonstelling, hen kennis laten maken met online representatie. Je kan hen een passe-partout laten snijden, foto's laten kleven op verschillende ondergronden en foto's laten inkaderen.

LPD 23 De leerlingen stellen een portfolio samen van eigen fotografisch materiaal.

2de graad: II-Fot-da LPD 20

Wenk: Je kan leerlingen dit zowel online als via boekvorm laten doen.

LPD 24 De leerlingen gaan in dialoog over elkaars artistiek proces, werk en presentatie aan de hand van afgesproken criteria.

Wenk: In dialoog gaan veronderstelt communicatie in twee richtingen. Het betreft zowel feedback kunnen en durven geven als ook feedback kunnen en durven ontvangen. De dialoog is niet vrijblijvend maar wordt gevoerd aan de hand van afgesproken criteria. 'Afgesproken' kan breed worden geïnterpreteerd: criteria afgesproken tussen leraar en leerlingen of criteria afgesproken tussen leerlingen. Voorbeelden van criteria die met de leerlingen afgesproken kunnen worden: respect voor stijl en uitvoering, presentatie, beleving ...

4.6 Onderzoekskompetentie

Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 25 De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met specifieke inhoud van dit leerplan.

Samenhang derde graad: I-II-III GFL LPD 21, 22, 23, 27

Duiding: Specifieke inhoud van dit leerplan zoals

- artistiek proces;
- artistieke taal;
- kunstbeschouwing;
- werking van het licht;
- ...

Wenk: Bij fasen in een onderzoekscyclus kan je denken aan: oriëntatie, probleem(stelling) of onderzoeksvraag, onderzoeksmethode, gegevensverzameling, analyse, conclusie, rapportering. Afhankelijk van de context kunnen een of meerdere fasen in de onderzoekscyclus zelfstandig of onder begeleiding gebeuren.

Wenk: Leerplandoelen uit de krachtlijn en de rubriek "betekenisvol leren en kiezen" van het Gemeenschappelijk funderend leerplan bereiden voor op een onderzoekscyclus. Leerlingen leren zo vanaf het eerste jaar om doelgericht

informatie op te zoeken in diverse bronnen, de informatie doelgericht te beoordelen en te verwerken op een kritische en systematische manier. Ook leren ze om cyclisch te reflecteren over hun leerproces en dat doelgericht bij te sturen. In het Gemeenschappelijk funderend leerplan vind je suggesties om met die doelen aan de slag te gaan en een leerlijn op te bouwen waardoor leerlingen in de derde graad in staat zijn om een onderzoekscyclus te doorlopen.

5 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu. Specifieke benodigde infrastructuur of uitrusting hoeft niet noodzakelijk beschikbaar te zijn op de school. Beschikbaarheid op de werkplek of een andere externe locatie kan volstaan. We adviseren de school om de grootte van de klasgroep en de beschikbare infrastructuur en uitrusting op elkaar af te stemmen.

5.1 Infrastructuur

Een leslokaal

- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is om communicatieve werkvormen te organiseren;
- met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid.

Een verduisterbare studioruimte.

5.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen

Het aanwezige materiaal is voldoende voor de grootte van de klasgroep.

- toegang tot digitaal printstation met digitale kleurenprinter, gekalibreerd scherm en computer;
- snijmatten en snijlatten;
- lichtmeter;
- studiomateriaal.

5.3 Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken

Om de leerplandoelen te realiseren beschikt elke leerling minimaal over onderstaand materiaal. De school bespreekt in de schoolraad wie (de school of de leerling) voor dat materiaal zorgt. De school houdt daarbij uitdrukkelijk rekening met gelijke kansen voor alle leerlingen.

- een digitaal opnameapparaat;
- een actueel computersysteem met de nodige software voor digitale beeldbewerking. De gebruikte programma's werken met een aanvaardbare performantie op dit computersysteem. Dit computersysteem is verbonden met internet indien dit vereist is voor de doelstellingen.

6 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en een toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in leerplandoelen en (specifieke) minimumdoelen van verschillende graden.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	
Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evalueren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreeren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	

Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

7 Concordantie

7.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen de minimumdoelen (MD), de specifieke minimumdoelen (SMD) of de doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties (BK) realiseren.

Leerplandoel	Minimumdoelen, specifieke minimumdoelen of doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties
1	BK 1
2	BK 2; BK f
3	BK 3; BK 4
4	BK 4
5	BK 4
6	BK 11; BK j
7	SMD 04.02.01
8	SMD 04.02.02
9	SMD 04.01.02; BK 7; BK g; BK i
10	BK e

11	BK 6
12	BK 12
13	MD 16.04; SMD 04.01.01; BK 5
14	SMD 04.01.02; BK 12
15	SMD 04.01.03
16	SMD 11.25.01; BK k
17	BK k
18	BK 13
19	BK 9; BK 10; BK c; BK d
20	BK 8; BK 10; BK a; BK b; BK d
21	BK 10; BK d
22	BK 14
23	BK 15; BK h
24	SMD 04.01.04
25	SMD 01.01.01

7.2 Minimumdoelen basisvorming

- 16.04 De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding.
Voetnoot:
Rekening houdend met de ontwikkeling van leerlingen en de context waarin het minimumdoel aan bod komt.

7.3 Specifieke minimumdoelen

- 01.01.01 De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.
- 04.01.01 De leerlingen doorlopen een artistiek proces in functie van een creatie.
Voetnoot:
De specifieke eindterm wordt gerealiseerd in de context van de betrokken studierichting.
- 04.01.02 De leerlingen creëren persoonlijk artistiek werk vanuit een artistieke taal met behulp van specifieke bouwstenen, technieken en materialen.
Voetnoot:
De specifieke eindterm wordt gerealiseerd in de context van de betrokken studierichting.
- 04.01.03 De leerlingen zetten hun artistieke deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project.

- 04.01.04 De leerlingen gaan in dialoog over elkaars artistiek proces, werk en presentatie aan de hand van afgesproken opdrachtgebonden criteria.
- 04.02.01 De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en westerse en niet-westerse samenlevingen om een kunsthistorisch referentiekader op te bouwen.
- 04.02.02 De leerlingen reflecteren vanuit meerdere perspectieven over de betekenis van kunst en kunstuitingen in diverse contexten.
- 11.25.01 De leerlingen verklaren de fenomenen breking, weerkaatsing en schaduwvorming bij zichtbaar licht met behulp van geometrische optica.
Onderliggende (kennis)elementen:
 - Beeldvorming bij lenzen

7.4 Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties

1. De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).
2. De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.
3. De leerlingen handelen economisch en duurzaam.
4. De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.
5. De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces.
6. De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor.
7. De leerlingen kiezen en gebruiken diverse materialen, technieken en methodes.
8. De leerlingen passen beeldbewerking toe.
9. De leerlingen passen databeheer toe op het zelfgenomen en aangeleverde beeldmateriaal.
10. De leerlingen gebruiken domeinspecifieke software.
11. De leerlingen illustreren trends, stijlen en ontwikkelingen binnen het domein van de fotografie.
12. De leerlingen realiseren creatieve, esthetisch, inhoudelijk- en technisch kwalitatieve beelden met aandacht voor: locatiebepaling, compositie, studiowerk.
13. De leerlingen realiseren korte video-opnames op basis van een afgebakende opdracht.
14. De leerlingen presenteren fotografisch werk in verschillende formats.
15. De leerlingen stellen een portfolio samen van eigen fotografisch materiaal.

Aanvullende onderliggende kennis

De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.

- a. Beeldbewerking
- b. Colour management
- c. Conversie van bestanden
- d. Software specifiek voor het domein fotografie
- e. Intellectueel eigendomsrecht
- f. Kwaliteitsnormen in functie van de beoordeling van het beeldmateriaal
- g. Materialen specifiek voor het domein Fotografie
- h. Portfolio
- i. Technieken en methodes specifiek voor het domein Fotografie
- j. Trends, stijlen en ontwikkelingen binnen het domein Fotografie
- k. Werking van het licht

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten	3
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	3
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	4
1.4	Differentiatie	5
1.5	Opbouw van leerplannen.....	6
2	Situering	7
2.1	Samenhang met de tweede graad	7
2.2	Samenhang in de derde graad	7
2.2.1	Samenhang over de finaliteiten heen	7
2.3	Plaats in de lessentabel.....	7
3	Pedagogisch-didactische duiding	7
3.1	Fotografie en het vormingsconcept.....	7
3.2	Krachtlijnen	8
3.3	Opbouw.....	9
3.4	Leerlijnen.....	10
3.4.1	Samenhang met de tweede graad	10
3.5	Aandachtspunten.....	10
3.6	Leerplanpagina.....	11
4	Leerplandoelen	11
4.1	Basisvaardigheden	11
4.2	Esthetiek van de fotografie	12
4.3	Proces van de fotografie	13
4.4	Beeldverwerking	15
4.5	Presenteren.....	15
4.6	Onderzoekscompetentie.....	16
5	Basisuitrusting	17
5.1	Infrastructuur	17
5.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen.....	17
5.3	Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken	18
6	Glossarium.....	18
7	Concordantie	19

7.1	Concordantietabel.....	19
7.2	Minimumdoelen basisvorming	20
7.3	Specifieke minimumdoelen.....	20
7.4	Doelen die leiden naar één of meer beroepskwalificaties	21

ONTWERP